

Samenvatting

Het college van Burgemeester en Wethouders heeft de uitvoeringsnotitie Rattenbeheer vastgesteld. De rattenbestrijding is door allerlei factoren nu moeilijker dan voorheen. Daardoor hebben zich op meerdere plekken buiten het riool rattenpopulaties gevestigd. Nu dient vooral ingezet te worden op het dusdanig inrichten en beheren van de openbare ruimte dat het niet aantrekkelijk is voor ratten om zich buiten het riool te vestigen. In bijgevoegde uitvoeringsnotitie zijn de doelen en de toekomstige aanpak vastgelegd. Om met minder bestrijdingsmiddelen toch adequaat te kunnen beheren en bestrijden is intensivering op andere vlakken nodig. Uitbreiding van structurele formatie en middelen zijn tot een minimum beperkt, maar absoluut nodig. Om de flink gegroeide overlast-locaties aan te pakken is in 2020 ook eenmalig extra budget nodig. Niet intensiveren nu, zal op termijn leiden tot nog meer rattenpopulaties buiten het riool. Alsdan zullen juist nog meer middelen nodig zijn.

Beslispunten

1. Vaststellen Uitvoeringsnotitie Rattenbeheer.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 11 februari 2020:

Conform.

1. Aanleiding

Vorig jaar bleken zich op diverse plekken in Maastricht buiten het riool rattenpopulaties gevestigd te hebben. Met de sterk verminderde mogelijkheid om chemische bestrijdingsmiddelen in te zetten, is bestrijding hiervan moeizaam. Om te komen tot een structureel betere aanpak in Maastricht is bijgevoegde uitvoeringsnotitie opgesteld.

2. Context

De preventie en bestrijding van ratten is een gemeentelijke taak en verantwoordelijkheid op grond van de Wet publieke gezondheid (artikel 6). De Wet natuurbescherming biedt de mogelijkheid om ratten te bestrijden en de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden regelt de toelating en de toepassing van chemische bestrijdingsmiddelen (biociden). Overige wetgeving biedt handvaten om overlast te verminderen c.q. mensen aan te zetten tot het treffen van maatregelen.

Ratten zijn altijd aanwezig in het riool. Als er gebreken zijn in de riolering kunnen ratten naar buiten. Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming gewijzigd. Vanaf die datum is het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen in de openbare ruimte aan strikte voorwaarden gebonden. Eerst dienen namelijk de omstandigheden, waardoor rattenpopulaties zich vestigen, weggehaald te worden. Daarna kan bestrijding met klemmen in boxen ingezet worden. En pas daarna mag gif, alleen door gecertificeerde bedrijven, in afsluitbare boxen voor een bepaalde periode toegepast worden. Door het aan banden leggen van de inzet van chemische bestrijdingsmiddelen krijgen meer rattenpopulaties de mogelijkheid zich buiten het riool uit te breiden. Ook zachtere winters, de toegenomen aanwezigheid van voedsel/afval in de openbare ruimte en de aanwezigheid van schuilgelegenheid in de vorm van groenvoorziening dragen bij aan vestiging van ratten buiten het riool. Diverse berichten en programma's in de media bevestigen dat de steden in Nederland kampen met een toenemend rattenprobleem.

3. Gewenste situatie

We verwijzen naar bijgevoegde uitvoeringsnotitie. Beheerdoelen zijn het voorkomen van rattenoverlast en gerelateerde ziekten alsook het terugdringen van de inzet van chemische bestrijdingsmiddelen. Via een beheeraanpak bestaande uit preventie, monitoring, communicatie, bestrijding en innovatie trachten we de doelen te bereiken. Intern en extern betrokkenen dienen in goede samenwerking via een integrale aanpak tot de gewenste situatie, zijnde geen populaties buiten het riool, te komen. Om populaties buiten het riool te voorkomen dienen we deze openbare ruimte zoveel mogelijk ratproof in te richten en zo schoon mogelijk te houden.

We gaan dit o.a. doen door:

- Nieuw-inrichting beter ratproof uit te voeren. We maken andere beleidsvelden, zoals riolering, vergunningverlening, afval en groen, bewust dat ze een bijdrage dienen te leveren om rattenpopulaties te voorkomen c.q. te bestrijden.
- Snellere en betere analyse van meldingen, zodat uitgroei van populaties wordt voorkomen.
- Adequate, snelle, integrale aanpak met, indien nodig, zo minimaal mogelijk benodigd chemisch bestrijdingsmiddel en de benodigde inzet van handhaving als populaties zijn gegroeid en zich hebben gevestigd.
- Nieuwe technieken toe te passen, als ze zich bewezen hebben.

Resultaten moeten zijn:

1. Een fysieke leefomgeving, waarin ratten zich zo min mogelijk buiten het riool vestigen.
2. Adequate bestrijding als rattenpopulaties zich buiten het riool gevestigd hebben.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Ratten kunnen een flink risico voor de volksgezondheid zijn, omdat ze de Ziekte van Weil kunnen overbrengen. De preventie en bestrijding van ratten is een gemeentelijke taak en verantwoordelijkheid op grond van de Wet publieke gezondheid (artikel 6). De Wet natuurbescherming biedt de mogelijkheid om ratten te bestrijden en de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden regelt de toelating en de toepassing van chemische bestrijdingsmiddelen (biociden). Overige wetgeving biedt handvaten om overlast te verminderen c.q. mensen aan te zetten tot het treffen van maatregelen. Bestrijding van ratten zonder chemische bestrijdingsmiddelen heeft een gunstig effect op de kwaliteit van de leefomgeving (beter grondwater en oppervlaktewater, minder doorvergiftiging (in voedsel of andere dieren)).

5. Effect op de openbare ruimte

Effect is een openbare ruimte zonder rattenplagen en in het algemeen met minder ratten.

6. Personeel en organisatie

Voor de benodigde intensievere aanpak is extra personeelsinzet nodig. De bestaande formatie voor faunabeheer van 1,0 fte moet worden opgehoogd tot 1,5 fte. Daarbij zal een onderscheid aan de orde zijn tussen een medewerker die zich meer gaat toeleggen op analyse van meldingen en plagen, preventie, monitoring, communicatie en coördinatie van de integrale aanpak. En een medewerker die aan de slag gaat met arbeidsintensief werk als het plaatsen en controleren van klemmen en het beoordelen van eenvoudiger situaties. Tegenover de formatie-uitbreiding staat dat de huidige inzet van externe bestrijders op termijn waarschijnlijk kan worden verminderd/afgebouwd.

7. Informatiemanagement en automatisering

De medewerkers faunabeheer blijven werken met het gemeentelijke systeem Melddesk. Voorlopig blijven ze met elke melder een telefonisch overleg voeren. Op termijn, als de problematiek onder controle is, willen we de contacten en de informatievoorziening verder digitaliseren. De meldingen in Melddesk houden we ook op plattegrond bij, zodat ons inzicht in overlast-locaties steeds beter wordt.

8. Financiën

De kosten voor de intensievere aanpak bedragen in 2020 eenmalig € 128.000 (€ 28.000 voor personeel, € 50.000 voor materialen e.d. en € 50.000 voor een spoed-inhaalslag bij hotspots om het rattenprobleem aldaar snel te kunnen indammen). Deze wordt afgedekt door eenmalig € 78.000 (voor personeel en hotspots) te onttrekken aan de egalisatiereserves afval en riolen. De € 50.000 voor materialen e.d. worden gedekt door het inzetten van het structurele overschot op het budget graffiti bestrijding binnen het product Schoon.

Vanaf 2021 zijn de kosten voor de intensievere aanpak structureel € 78.000 (€ 28.000 voor personeel, € 50.000 voor materialen e.d.). Waarbij de dekking van de € 28.000 voor personeel wordt opgenomen in de reguliere exploitaties van afval en riolen. Daarnaast worden de € 50.000 voor materialen e.d. afgedekt door het structurele overschot op het budget graffiti bestrijding binnen het product Schoon (structurele interne verschuiving van €50.000 van budget graffiti naar budget ongedierte bestrijding, beiden onderdeel van het product schoon).

9. Aanbestedingen

Waar ze aan de orde zijn, passen we de aanbestedingsregels toe.

10. Participatie tot heden

Bij de totstandkoming van de uitvoeringsnotitie zijn de woningverenigingen en onze externe bestrijders betrokken.

11. Voorstel

1. Vaststellen Uitvoeringsnotitie Rattenbeheer.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na besluitvorming starten we de werving. Een plan tot inzet van de (extra) middelen in 2020 wordt opgesteld. Na 2 jaar zal intern over de wijze van bestrijding worden geëvalueerd en zal indien nodig de aanpak worden bijgesteld.